

КОМИСИЈИ ЗА ЖАЛБЕ САВЕТА ЗА ШТАМПУ Београд

Подносиоци жалбе: Узбуњивачи из Специјалне болнице "Сокобања"

ЖАЛБА

Против: Дневног листа "Политика" и новинара тог листа Томе Тодоровића

Жалба се подноси Комисији за жалбе Савета за штампу, против дневног листа "Политика", уредника рубрике "Дописничка политика", главног и одговорног уредника листа Љиљане Смајловић, као и Томе Тодоровића новинара дописника тог листа, због неистинитих навода и начина на који су представљени ти наводи у тексту насловљеном "Болница у Сокобањи спасена од отимачине" који је тај лист објавио 8. 4. 2014.год. на тринаестој страни у рубрици Дописничка политика, као и на интернет страници тог листа, а у делу који се односи на подносиоце жалбе.

Разлог за изјављивање жалбе је у томе што се текст углавном састоји од конфузно изнетих неистина, најбезобзирније фалсификованих чињеница, тендециозних злонамерних инсинуација непоткрепљених доказима, а добијених искључиво једнострано чиме је новинар крајње пристрасно заступао интересе директорке болнице. Уз то је, народски речено, смешао "бабе и жабе" доводећи у везу чињенице које немају међусобних веза са очигледно свесном намером да што више обмане јавност, окаља углед особа на које указује и прибави корист извору информација.

Сматрамо да је новинар Тодоровић грубо прекршио Кодекс новинара Србије у више наврата. Из текста посебно издвајамо пасусе четири, пет и шест тј. три последња пасуса. (прилог -1)
Текстом у четвртом пасусу створена је погрешна представа да су све кривичне пријаве против директорке Специјалне болнице "Сокобања" Љиљане Исаковић одбачене и да је доказано како су претеће поруке упућивали међусобно Александра Бартон и лекари са статусом узбуњивача. Александра Бартон и њено привођење 31.3.2014.год. немају никакве везе са кривичним пријавама које је МУП поднео против директорке болнице, а о подношењу тих пријава медији су већ известили јавност.

Истина је да је против директорке Исаковић било поднето 38 кривичних пријава (податак из ПУЗ Зајечар) и да је тек по извештавању РТС-а и новинарке Драгане Сотировски о броју постојећих пријава као и о осталим збивањима у болници МУП реаговао. Тачно је да је већина пријава одбачена (законитост тога је друго питање као и зашто се до тада није реаговало) али је чињеница да су одређене кривичне пријаве поднете и поступак по њима је у току, с тим што су неке због, како нам је речено, тежине предмета пребачене из Алексиначког тужилаштва у Више јавно тужилаштво у Нишу. Иначе, након објављивања извештаја новинарке Сотировски истој је прећено са чиме је јавност такође упозната. Дакле, кривичне пријаве и пријаве за мобинг су различите ствари. Кривичне пријаве су подношене против директорке а не против руководства болнице. Није тачно да су све кривичне пријаве одбачене.

Александра Бартон је као директор Регионалног центра "Мобинг-Ниш" (Канцеларија за заштиту људских и радничких права и борбу против корупције) обрађивала пријаве за мобинг које је деветоро радника болнице поднело против директорке Исаковић. Претеће поруке поред Александре Бартон је добило и деветоро радника болнице након што су пријаве за мобинг прослеђене Инспекцији рада у Зајечару. Истине ради, новинар је био дужан да каже да је статус узбуњивача у овој болници прошле године добило 20 радника након обраћања Агенцији за борбу против корупције, а као што је познато ова агенција прво проверава наводе а затим додељује тај статус. Претеће поруке нису добили сви узбуњивачи, нити сви радници који су поднели тужбе за мобинг, нити су сви узбуњивачи лекари како се то из чланка може закључити. Навод да је утврђено како је Александра Бартон слала претеће поруке узбуњивачима а лекари са статусом узбуњивача њој је апсолутно нетачан и наноси велику штету угледу поменутих особа јер се у болници и целом овако малом месту зна ко су узбуњивачи а поготово који лекари им припадају.

Предистражни поступак против Александре Бартон је у току (те још ништа није доказано) а против ни једног узбуњивача није поднета пријава због слања претећих порука нити покренут судски поступак. Реченица да је смишљено размењивање претећих порука коришћено да се оптужи руководство болнице за наводни мобинг је још једна неистина и извртање чињеница јер су тужбе за мобинг (по којима је поступање у току) поднете због разних злостављања од стране директорке а не због претећих порука.Тиме се наново обмањује јавност. Последњи пасус овог чланка у коме Т.Тодоровић износи тврдњу, позивајући се само на исказе анонимних радника, без и једног конкретног аргумента, да су појединци из предходног руководства још од 2009. год. уз подршку, опет анонимних, политичких странака и интересних група као и великим притиском на запослене покушавали да болницу приватизују и продају неколицини, поново непознатих, српских тајкуна, је врхунац неистинитих бесмислица, не само нечасно и крајње нереално подметање него је и небулоза над небулозама да не би ни заслуживало коментар јер је сваком ко има иоле памети то јасно, да се ту не ради и о тешкој клевети која наноси огромну штету личном и професионалном угледу поштених радника болнице и флагрантним повредама Кодекса новинара. Истина је, а о чему постоје докази у МУП-у Сокобања и Зајечар и другим релевантним институцијама, да поједини (различити) радници још од 2003.год. (када је Љ. И. постављена на место директора) указују на могуће незаконито пословање и разне злоупотребе службеног положаја директорке а за узврат се против њих спроводи незамислив мобинг - од физичке тортуре као што је ускраћивање грејања до незаконитих отказа (радници судским поступцима враћени на посао), претњи и разноврсних гнусних анонимних порука. Ескалација сукоба доводи до започињања штрајка 29.4.2013.год.који још траје (додуше, са малим бројем штрајкача због страха од репресалија), добијања статуса узбуњивача и подношења тужби за мобинг.

Што се тиче појединаца из предходног руководства (које је, узгред, трајало од маја 2001.год. до децембра 2002.год.!) они су или блиски сарадници директорке Исаковић или су крајње

маргинализовани и немају никаквог утицаја ни на шта. Пишући последњи пасус Т. Тодоровић се ни једног момента није запитао да ли је тако нешто могуће и да ли је игде видео и чуо да група обичних радника продаје установу и у каквом би им то интересу било, нити како као такви могу да врше силан притисак на запослене.

Подсећамо, инструменти и принуде и одлучивања су у рукама руководства установе а не обичних радника. Да ли и једна партија или поменути тајкуни имају више интереса да сарађују са руководиоцима или неколицином радника? Које се пре отварају врата и партијска и министарска па и тајкунска- челницима или анонимусима? Сматрамо да је посебно срамно управо довођење у везу са тајкунима ,чиме је у малој средини додатно нанео штету угледу особа на које указује. Новинар Тодоровић ничим није доказао ни покушај приватизације од стране инсинуираних особа а још мање повезаност о којој говори. Понављамо да је познато ко може да врши приватизацију и које политичке странке могу на то утицати , а новинар се није потрудио ни да испита да ли су људи о којима говори уопште чланови неке странке и које ако јесу. Истина о приватизацији болнице је да се о томе "шушкало" у више наврата и да је једном покушано да се намера приватизације припише синдикатима и то оним који су тражили транспарентност у раду директорке. На то су ти синдикати реаговали писменим обавештењем радницима болнице 13.10.2009.год. у коме кажу да су они против приватизације и да ће се на сваки могући дозвољени начин борити против тога. Уз обавештење је приложена и фотокопија иницијативе за покретање поступка приватизације коју је донело Министарство економије и регионалног развоја и потписао тадашњи министар Млађан Динкић од 16.1.2008.год. (прилог-2) Познато је да је директорка Исаковић и постављена на то место као кадар странке Г-17+, да је била председник Општинског одбора те странке а да су је се они "одrekli" после писања листа "Пресс" о дешавањима у болници марта 2012.год. Наравно, Љиљана Исаковић је од недавно члан странке СНС .

Поред свега наведеног , Тома Тодоровић ни у једном моменту није ни покушао да ступи у контакт са било којим узбуњивачем што је крајње супротно Кодексу. Овим текстом новинар Тодоровић је свесно обмануо јавност стварајући лажну представу да је директорка тј. руководство болнице , како он каже, ослобођена свих оптужби, да су само лекари узбуњивачи а притом и криминалци који пишу претеће поруке. Тиме је нанео велику штету личном и професионалном угледу ових особа пошто се у малом месту као што је Сокобања тачно зна ко је ко и без да се наводе имена. Додатну и још већу штету је нанео онима за које тврди да су радили против интереса болнице и били повезани са тајкунима. Уједно је прибавио и несумњиву корист самој директорки болнице која очигледно жели да се по сваку цену разрачуна са штрајкачима и узбуњивачима. Ради бољег увида прилажемо и текст Драгане Сотировски " Анатомија случаја Сокобања"-Специјализовани досије о медијима- НУНС пресс. (прилог-3) Сем тога, Томи Тодоровићу ово није први чланак те врсте.

Дана 24.1. 2014.год. објавио је , опет у Политици чланак " Ко фабрикује афере у Сокобањи" у коме износи неосноване, пристрасне и непримерене ставове председника Управног одбора

болнице проф.др. Саше Живића али је на то реаговала директорка Агенције за борбу против корупције. (прилог-4) У складу са напред изнетим, сматрамо да је текстом чланка " Болница у Сокобањи спасена од отимачине" новинар Тома Тодоровић прекршио прво став из преамбуле Кодекса новинара- дужност новинара да следе професионалне и етичке принципе садржане у Кодексу и да се супроставе притисцима да те принципе прекрше, а затим и Кодекс и то:

1. прекршио је тачке 1., 4. и 5. Одељка I (Истинитост извештавања) о обавези новинара да тачно, објективно, потпуно и благовремено извести о догађајима од интереса за јавност, држећи се основних стандарда новинарске професије, да консултује што више извора и омогући им да изнесу свој став као и да су са новинарством неспојиви објављивање неоснованих оптужби, клевета и гласина.

2. прекршио је тачку 3. Одељка IV (Одговорност новинара) о дужности новинара да поштује правило претпоставке невиности и не сме никога прогласити кривим до изрицања судске пресуде, као и смернице тачке 3. - заштита приватности и идентитета подразумева не само заштиту имена (означавање осумњиченог иницијалима), већ и заштиту других података који би могли да упуте на његов идентитет.....припадност некој групи..... -жртва и осумњичени често нису свесни моћи медија. Новинар је дужан да то узме у обзир, те да не злоупотребљава незнање својих саговорника. -новинар мора да има у виду могућност злоупотребе и манипулације којима могу да га изложе тобожње жртве одређених кривичних дела.

3. прекршио је тачке 1., 2. и 3. Одељка V (Новинарска пажња) о обавези новинара да приступа послу са дужном професионалном пажњом, да не сме слепо веровати извору информација већ мора водити рачуна о томе да извори информација често следе своје интересе и прилагођавају своје исказе тим интересима и да не прећуткује чињенице које могу битно да утичу на став јавности о неком догађају што је једнако њиховом намерном искривљивању или изношењу лажи.

4. прекршио је тачку 3. Одељка VI (Однос према изворима информација) и то у другој смерници- често, употреба неименованих извора информација представља само начин да извор или сам новинар изнесе нетачне, непотпуне и недовољно проверене информације. Узгред, можда мање значајно али врло битно као показатељ о каквом се новинару ради је то што је исти у чланку " Мир и тишина у долини лепоте" објављеном у листу "Политика" 19.4.2014.год. навео да је Лесковик у саставу масива планине Ртањ чиме је показао не само ординарно незнање већ и своју непрофесионалност и склоност ка писању текстова без провере основних чињеница. Наиме, лако је проверити а и сваком житељу ових крајева, сем дотичном новинару, је познато да је Лесковик највиши врх планине Озрен.

Објављивање оваквих текстова дезавуише и њега као новинара и лист "Политику" као иоле озбиљан лист. Дакле, није толико жалосно што је један такав новинар написао овакву пашквилу (" Болница у Сокобањи спасена од отимачине") из ко зна каквих мотива, колико је жалосно то што је дневни лист "Политика", који је некада имао приличан углед пао на то да има такве

новинаре међу својим дописницима и да објављује такве текстове у којима се износе лажи и клеветају поштени људи. Озбиљно је питање куда иде наше новинарство ако се дозвољава објављивање оваквих текстова поготово што је главна уредница "Политике" сада и председница Савета за штампу. Надамо се та та чињеница неће утицати на одлучивање по овој жалби.

Предлажемо да комисија донесе одлуку којом ће усвојити жалбу и изрекне "Политици", њеним уредницима и новинару-аутору чланка, јавну опомену и наложи објављивање своје одлуке и јавне опомене "Политици" на одговарајући начин.

15.05.2014.

За узбуњиваче из Специјалне болнице "Сокобања"

Марија Мирковић Синђелић